

**Львівський національний медичний університет
імені Данила Галицького
Кафедра стоматології дитячого віку**

Методичні вказівки
для самостійної роботи

з дисципліни «Дитяча терапевтична стоматологія»
індивідуальних профільних курсів за вибором
“ Стоматологія дитячого віку»

для підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня
денної форми навчання (V курс, IX-X семестр)
галузь знань 22 Охорона здоров'я
спеціальність 221 Стоматологія

(для студентів)

ЛЬВІВ – 2023

Методичні вказівки склали:

доц. Гірчак Г.В , доц. Гуменюк О.М., доц. Солонько Г.М., доц. Пришко З.Р.,
доц. Гринишин О.Б., доц. Єфремова О.В., ас. Солина Н.М.

Рецензенти:

Чухрай Н.Л. – д. мед. н, професор, завідувачка кафедри ортодонтії ЛНМУ
імені Данила Галицького

Стадник У.О. – доцент кафедри терапевтичної стоматології ЛНМУ імені
Данила Галицького

Відповідальний за випуск:

завідувач кафедри стоматології дитячого віку, доцент **Колесніченко О.В.**

Методичні рекомендації обговорені та затверджені на засіданні кафедри
стоматології дитячого віку (протокол № 1 від « 30» серпня 2022 р.) та на
засіданні профільної методичної комісії зі стоматологічних дисциплін
(протокол № 4 від «05» грудня 2022 р.)

Відповідальний за випуск:

Перший проректор з науково-педагогічної роботи, к.біол.н., доцент
Солонинко І.І.

Методичні рекомендації обговорені, перезатверджені та ухвалені на засіданні кафедри стоматології дитячого віку ЛНМУ імені Данила Галицького

протокол № 1 від « 30 »_серпня_ 2023р.

протокол № від « »_____ 202 р.

протокол № від « »_____ 202 р.

протокол № від « »_____ 202 р.

протокол № від « »_____ 202 р.

протокол № від « »_____ 202 р.

**Тематичний план практичних занять
з дисципліни «Дитяча терапевтична стоматологія»
індивідуального профільного курсу за вибором “Стоматологія дитячого віку”**

(Кількість годин – 78)

Дитяча терапевтична стоматологія		
V курс, IX-X семестри		
№	Тема заняття	Год.
1.	Зміст, структура та вимоги тестового ліцензійного іспиту “Крок-2” за спеціальністю «Стоматологія». Методика проведення ОСКІ. Морфо-функціональні особливості будови пародонту у дітей. Класифікація захворювань пародонту. Етіологія та патогенез захворювань тканин пародонту.	6
2.	Гінгівіти у дітей. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика та лікування при різних формах гінгівіту. Лабораторні методи дослідження при захворюваннях тканин пародонту у дітей.	6
3.	Пародонтит у дітей. Клініка, діагностика. Принципи лікування пародонтиту у дітей. Пародонтальний синдром у дітей. Клініка, діагностика.	6
4.	Морфо-функціональні особливості будови слизової оболонки порожнини рота (СОПР) у дітей. Первинні та вторинні елементи ураження СОПР. Класифікація захворювань СОПР.	6
5.	Гострий та рецидивуючий герпетичний стоматит у дітей. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика. Хронічний рецидивуючий афтозний стоматит. Клініка, діагностика, тактика дитячого стоматолога.	6
6.	Грибкові ураження слизової оболонки порожнини рота у дітей. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика.	6
7.	Захворювання язика та губ у дітей. Причини виникнення, клініка, диференційна діагностика. Принципи лікування. Самостійні та симптоматичні хейліти.	6
8.	Алергічні реакції негайного (анафілактичний шок, набряк Квінке, кропивниця) та сповільненого (медикаментозна алергія, багатоформна ексудативна еритема, синдром Стівенса- Джонсона) типу, їх прояви у порожнині рота дітей різного віку. Клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування. Невідкладні стани на стоматологічному прийомі.	6
9.	Прояви в порожнині рота при захворюваннях шлунково-кишкового тракту та ендокринної системи у дітей.	6
10.	Прояви в порожнині рота при захворюваннях системи крові та інфекційних захворювань у дітей.	6
11.	Травматичні ураження СОПР у дітей. Клініка, діагностика лікування та профілактика.	6
12.	СНІД. Етіологія, клініка, діагностика, профілактика. Особливості клінічних проявів у дітей. Тактика лікаря-стоматолога. Специфічна інфекція порожнини рота у дітей (туберкульоз, сифіліс та ін.).	6

	Особливості клінічних проявів на СОПР.	
13.	Захист історії хвороби. Контроль засвоєння практичних навичок	6
	Всього	78

Тематичний план самостійної позааудиторної роботи

(Кількість годин – 72)

Дитяча терапевтична стоматологія		
V курс, ІХ-Х семестри		
№	Тема заняття	Год.
1.	Методика обстеження тканин пародонта у дітей: клінічна та індексна оцінка, рентгенологічні і лабораторні методи дослідження. Індивідуальне визначення чинників ризику захворювань тканин пародонта.	6
2.	Ідіопатичні хвороби пародонта у дітей: особливості клінічного перебігу, діагностика, диференційна діагностика. Тактика лікаря-стоматолога.	6
3.	Герпетичний стоматит у дітей. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування. Характеристика основних груп противірусних засобів.	6
4.	Грибкові ураження слизової оболонки порожнини рота у дітей. Характеристика основних груп протигрибкових засобів.	6
5.	Травматичне ураження слизової оболонки порожнини рота у дітей	6
6.	СНІД. Етіологія, клініка, діагностика, профілактика. Особливості клінічних проявів у дітей. Тактика лікаря-стоматолога.	6
7.	Некаріозні ураження твердих тканин зубів у дітей: гіпоплазія, флюороз. Етіологія, клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування та профілактика. Спадкові вади розвитку твердих тканин зубів у дітей. Тактика дитячого стоматолога.	6
8.	Клініка, діагностика та диференційна діагностика пульпіту в тимчасових зубах у дітей. Вибір методу лікування в залежності від стадії розвитку зуба та форми пульпіту. Консервативне лікування-вітальна терапія пульпи.	6
9.	Методика вітальної пульпотомії – її переваги та недоліки у лікуванні пульпітів тимчасових зубів. Екстирпаційний метод лікування -покази, методика виконання, можливі ускладнення та їх попередження. Сучасний ендодонтичний інструментарій, особливості ендодонтичних втручань в тимчасових зубах у різні періоди розвитку.	6
10.	Апексогенез та апексифікація у лікуванні пульпіту несформованих постійних зубів. Методика вітальної пульпотомії та екстирпації -покази, методика виконання, матеріали, прогноз	6
11.	Клініка, особливості перебігу, діагностика та диференційна	6

	діагностика періодонтиту в тимчасових зубах у дітей. Прогноз. Межі консервативного лікування періодонтитів тимчасових зубів Сучасний ендодонтичний інструментарій, особливості ендодонтичних втручань в постійних зубах із несформованим коренем.	
12.	Написання історії хвороби	6
	Всього	72

Самостійна робота

Підготовка до практичних занять, опрацювання практичних навичок, вмій. конспективно занотувати кожну тему. Засвоїти ключові питання кожної теми, початковий та кінцевий рівень знань.

Тема 1.

Методика обстеження тканин пародонта у дітей: клінічна та індексна оцінка, рентгенологічні і лабораторні методи дослідження. Індивідуальне визначення чинників ризику захворювань тканин пародонта.

Завдання для самостійної роботи: коротко занотувати основні питання теми:

1. Опишіть алгоритм обстеження тканин пародонта у дітей.;
2. Опишіть алгоритми визначення індексів гінгівіту і пародонтиту:
 - РМА;
 - ВОР, РВІ, SBI;
 - СРІ;
 - втрати прикріплення
3. Опишіть методики оцінки гігієнічного стану ротової порожнини.
4. Описати додаткові методи діагностики хвороб пародонта у дітей.
5. Написати фактори ризику розвитку хвороб пародонта у дітей.
6. Написати рентгенологічні ознаки фізіологічної будови альвеолярного відростка у:
 - тимчасовому прикусі;
 - змінному прикусі;
 - постійному прикусі у дітей.

Тема 2.

Ідіопатичні хвороби пародонта у дітей: особливості клінічного перебігу, діагностика, диференційна діагностика. Тактика лікаря-стоматолога.

Завдання для самостійної роботи: коротко занотувати основні питання теми:

1. Написати основні клінічні прояви та дані додаткових досліджень при цукровому діабеті.
2. Написати основні клінічні прояви та дані додаткових досліджень при спадковій

- нейтропенії.
3. Написати основні клінічні прояви та дані додаткових досліджень при хворобі Таратинова.
 4. Написати основні клінічні прояви та дані додаткових при хворобі Хенда-Шуллера-Крісчена.
 5. Написати основні клінічні прояви та дані додаткових досліджень при хворобі Леттерера-Зіве.
 6. Написати основні клінічні прояви та дані додаткових досліджень при синдромі Папійона-Лефевра.
 7. Написати тактику лікаря-стоматолога при веденні пацієнтів з ідіопатичними хворобами пародонта.

Тема 3.

Герпетичний стоматит у дітей. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування. Характеристика основних груп противірусних засобів.

Завдання для самостійної роботи: коротко занотувати основні питання теми:

1. Написати етіологію та патогенез герпетичного стоматиту.
2. Охарактеризуйте періоди розвитку захворювання.
3. Назвіть загальні та місцеві клінічні прояви при легкій формі ГГС.
4. Назвіть загальні та місцеві клінічні прояви при середньо-тяжкій формі ГГС.
5. Назвіть загальні та місцеві клінічні прояви при тяжкій формі ГГС.
6. Скласти таблицю лікарських засобів при лікуванні ГГС.

Тема 4.

Грибкові ураження слизової оболонки порожнини рота у дітей. Характеристика основних груп протигрибкових засобів.

Завдання для самостійної роботи: коротко занотувати основні питання теми:

1. Назвіть етіологію, патогенез, класифікацію грибкових уражень СОПР у дітей.
2. Назвати клінічні ознаки гострих форм грибкових уражень СОПР у дітей.
3. Назвати клінічні ознаки хронічних форм грибкових уражень СОПР у дітей.
4. Назвати диференційні ознаки кандидозу з іншими захворюваннями СОПР у дітей.
5. Опишіть додаткові методи діагностики при гострому та хронічному кандидозі у дітей.
6. Назвіть принципи лікування СОПР у дітей.
7. Опишіть методи рофілактики кандидозу у дітей.

Тема 5.

Травматичне ураження слизової оболонки порожнини рота у дітей.

Завдання для самостійної роботи: коротко занотувати основні питання теми:

1. Опишіть клінічні ознаки гострої і хронічної механічної травми СОПР.
2. Опишіть клінічні прояви хімічної травми СОПР.
3. Опишіть клінічні ознаки температурної травми СОПР: опік, переохолодження.
4. Опишіть клінічні прояви при електротравмі СОПР.
5. Опишіть клінічну симптоматику променевої травми.
6. Складіть план лікування травматичних ушкоджень СОПР у дітей:
Механічних, температурних, хімічних, променивих.

Тема 6.

СНІД. Етіологія, клініка, діагностика, профілактика. Особливості клінічних проявів у дітей. Тактика лікаря-стоматолога.

Завдання для самостійної роботи: коротко занотувати основні питання теми:

1. Що таке СНІД та ВІЛ-інфекція.
2. Опишіть додаткові методи діагностики ВІЛ-інфекції.
3. Опишіть тактику лікаря-стоматолога у випадку звернення хворого з підозрою на ВІЛ-інфекцію та заходи безпеки які необхідно вжити лікарю-стоматологу під час прийому ВІЛ-інфікованого хворого.
4. Напишіть захворювання (симптомокомплекс) характерні для СНІДу.

Тема 7.

Некаріозні ураження твердих тканин зубів у дітей: гіпоплазія, флюороз. Етіологія, клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування та профілактика. Спадкові вади розвитку твердих тканин зубів у дітей. Тактика дитячого стоматолога.

Завдання для самостійної роботи: коротко занотувати основні питання теми:

1. Написати класифікацію некаріозних уражень твердих тканин зубів у дітей.
2. Опишіть клінічні прояви спадкових вад розвитку твердих тканин зубів:
 - недосконалого амелогенезу;
 - недосконалого дентиногенезу;
 - дисплазії Стейнтон-Капдепона;
 - «мармурової» хвороби.
3. Написати етіологію, патогенез і клінічні прояви гіпоплазії емалі і флюорозу.
4. Методи лікування і профілактики гіпоплазії і флюорозу емалі.
5. Методи лікування і профілактики спадкових вад розвитку твердих тканин зубів.

Тема 8.

Клініка, діагностика та диференційна діагностика пульпіту в тимчасових зубах у дітей. Вибір методу лікування в залежності від стадії розвитку зуба та форми пульпіту. Консервативне лікування- вітальна терапія пульпи.

Завдання для самостійної роботи: коротко занотувати основні питання теми:

1. Описати клініку та методи діагностики різних видів пульпітів тимчасових зубів у дітей.
2. Складіть таблицю дифдіагностики пульпітів в тимчасових зубах у дітей.
3. Складіть таблицю вибору метода лікування при гострих та хронічних формах пульпіту в тимчасових зубах на різних етапах розвитку зуба.
4. Складіть таблицю вибору метода лікування при гострих та хронічних формах пульпіту в постійних зубах на різних етапах розвитку зуба.

Тема 9.

Методика вітальної пульпотомії – її переваги та недоліки у лікуванні пульпітів тимчасових зубів. Екстирпаційний метод лікування -:покази, методика виконання, можливі ускладнення та їх попередження. Сучасний ендодонтичний інструментарій, особливості ендодонтичних втручань в тимчасових зубах у різні періоди розвитку.

Завдання для самостійної роботи: коротко занотувати основні питання теми:

1. Описати методики пульпотомії , вказавши їх переваги і недоліки .
2. Описати екстирпаційний метод лікування -:покази, методика виконання, можливі ускладнення та їх попередження.
3. Написати сучасні ендодонтичні інструменти та апарати для лікування тимчасових зубів.
4. Напишіть пломбувальні матеріали для лікування кореневих каналів у тимчасових зубів у різні періоди їх розвитку.

Тема 10.

Апексогенез та апексифікація у лікуванні пульпіту несформованих постійних зубів .Методика вітальної пульпотомії та екстирпації -:покази, методика виконання, матеріали, прогноз

Завдання для самостійної роботи: коротко занотувати основні питання теми:

1. Напишіть етапи розвитку зубів.
2. Апексогенез – визначення, мета і покази до застосування при лікуванні пульпітів у несформованих постійних зубах.
3. Апексифікація – визначення, мета і покази до застосування при лікуванні пульпітів у несформованих постійних зубах.
4. Опишіть основні етапи проведення апексифікації та апексогенезу.
5. Запишіть основні властивості матеріалів та апаратури , які використовуються для даних маніпуляцій.

Тема 11.

Клініка, особливості перебігу, діагностика та диференційна діагностика періодонтиту в тимчасових зубах у дітей. Прогноз. Межі консервативного лікування періодонтитів тимчасових зубів Сучасний ендодонтичний інструментарій, особливості ендодонтичних втручань в постійних зубах із несформованим коренем.

Завдання для самостійної роботи: коротко занотувати основні питання теми:

1. Складіть таблицю вибору метода лікування при гострих та хронічних формах періодонтиту в тимчасових зубах на різних етапах розвитку зуба.
2. Складіть таблицю вибору метода лікування при гострих та хронічних формах періодонтиту в постійних зубах на різних етапах розвитку зуба.
3. Напишіть пломбувальні матеріали для лікування кореневих каналів тимчасових і постійних зубів у дітей.
4. Запишіть найбільш розповсюджені помилки й ускладнення, що зустрічаються при діагностиці і лікуванні періодонтитів тимчасових і постійних зубів у дітей, заходи для їхнього попередження й усунення.

Тема 12.

Підготовка до написання історій хвороби.

Історія хвороби є своєрідним звітом студента про вміння проводити обстеження хворого, обґрунтовувати діагноз, скласти план лікування, правильно його провести. Опрацювання історії хвороби сприяє клінічному мисленню студента, виявляє рівень його знань не тільки з окремих розділів стоматології, а й інших теоретичних та клінічних дисциплін.

Завдання для самостійної роботи: Студент проводить курацію хворого, оформляє академічну історію хвороби і захищає її на практичному занятті.

Історія хвороби складається з таких розділів:

1. Суб'єктивне обстеження хворого:

- 1.1. Паспортна частина
- 1.2. Скарги хворого
- 1.3. Історія розвитку захворювання
- 1.4. Історія життя

2. Об'єктивне обстеження хворого:

- 2.1. Загальний об'єктивний стан
- 2.2. Обстеження щелепово-лицьової ділянки
 - 2.2.1. Зовнішньоротове обстеження
 - 2.2.2. Внутрішньоротове обстеження

3. Попередній діагноз

4. Додаткові методи обстеження

5. Диференційна діагностика

6. Заключний діагноз

7. План лікування

8. Профілактика

9. Щоденник

10. Епікриз

Рекомендована література

Основна література:

1. Терапевтична стоматологія дитячого віку. Т.1. / Л.О. Хоменко, Ю.Б. Чайковський, Н.І. Смоляр [та ін.]; за ред. Л.О. Хоменко – Книга-плюс, 2014. – 432с.
2. Терапевтична стоматологія дитячого віку. Т.2. / Хоменко Л.О. та співав. – К.: Книга-плюс, 2015. - 328с.

Додаткова література:

1. Білоклицька Г.Ф., Ашаренкова О.В., Солнцева Т.О., Копчак О.В., Богданова М.М. Сучасні засоби індивідуальної гігієни ротової порожнини і показання до їх використання в комплексному лікуванні захворювань тканин пародонта і слизової оболонки. - К.: ТОВ «Інтерсервіс» 2015. - 22 с.
2. Борисенко А. В. Практична пародонтологія: довідник лікаря "Стоматолог" / А. В. Борисенко, М. Ю. Антоненко, Л. Ф. Сідельнікова. – К.: Здоров'я України, 2011. – 469 с.
3. Борисенко А.В. Терапевтична стоматологія. Т 3. Захворювання слизової оболонки порожнини рота -К.: Медицина, 2010. – 639 с.